

zichzelf, op grond waarvan een afzonderlijke verhandeling op zijn plaats zou zijn.

Zonder te willen pretenderen alle facetten van dit vraagstuk te hebben bestudeerd, is mijn eerste indruk, dat het toetreden tot een organisatie van belastingconsulenten niet wenselijk lijkt en wel om de volgende redenen:

1e. Indien de accountant het praedicaat „belastingconsulent” aan zijn andere titels zou toevoegen, bestaat het gevaar, dat hij een nieuwe cliëntenkring naar zich toetrekt (belastingcliënten), hetgeen voor een gezonde ontwikkeling van het accountantsberoep niet wenselijk is.

2. Een vermenging van beide beroepen is niet aanbevelenswaard. Ik kan in de belastingconsulent nu eenmaal niets anders zien dan de op belastingzaken gespecialiseerde advocaat en dit beroep strookt niet met dat van vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer.

3. In het examenprogramma van het N.I.V.A. is een, zij het bescheiden plaats ingeruimd voor het onderdeel belastingrecht. Deze ondergrond lijkt mij voldoende om, indien de accountant dit zou ambiëren, door zelfstudie zich verder in de belastingwetten te verdiepen.

4. In aansluiting van hetgeen onder 3. is gezegd, weet ik uit ervaring, dat de op de cursussen voor belastingconsulent te behandelen leerstof voor de afgestudeerde accountant een teleurstelling zal zijn. De hoofdschotel vormt daar immers de Inkomstenbelasting, terwijl de Vennootschapsbelasting en andere dergelijke wetten, welke voor de accountant veelal van groter belang zijn, minder gedetailleerd worden behandeld.

De Heer Prause doet een suggestie ten aanzien van het stellen van een tweetal vragen op het belastingbiljet. Dit lijkt mij een verstandige aanvulling, met dien verstande dat, indien de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord, erbij vermeld moet worden of op grond van die controle een goedkeurende verklaring werd afgegeven.

Door deze vragen op het belastingbiljet ondervangt de Heer Prause inderdaad het bezwaar van de uitdrukkelijke mededeling der ongecontroleerde cijfers. Echter blijft het belangrijkste bezwaar, het afgeven van ongecontroleerde cijfers door de vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer, ten volle bestaan. Indien de Heer Prause door deze uiteenzetting een duidelijker beeld heeft gekregen van hetgeen ik met zelfstandig belastingadvieskantoor bedoel, hoop ik, dat de conclusie, genoemd onder punt 4, hem wel zal kunnen bevredigen.

Mij rest nu nog een woord van dank aan de Heren Prause en Hebly voor hun gewaardeerde opmerkingen t.a.v. dit probleem, welke niet anders dan verhelderend hebben moeten werken.

Drs A. J. F. REYN

---

## UIT HET BUITENLAND

### „Verticale” balansopstelling

door Drs J. M. Tanis

Elders in dit nummer schrijft de Heer Spinosa Catella in een artikel „Een nieuwe vorm van publicatie van de jaarbalans” over een nieuwe

opstelling van de gepubliceerde balans in Australië, waarbij hij er de aandacht op vestigt, dat ook in de Verenigde Staten deze z.g. „Verticale” opstelling wordt gebezigd en daarvoor wijst op een artikel van George O. May in het Augustus-nummer van The Journal of Accountancy, getiteld „The Future of the Balance Sheet”.

Dit artikel is er niet zo zeer op gericht, om de bezwaren naar voren te brengen van de conservatieve wijze van het opstellen van de balans en daartegenover de voordelen aan te geven van een meer moderne opmaak (eventueel een „verticale” opstelling), dan wel primair de nadelen aan te geven van het publiceren van een balans zonder meer, om daarna te komen tot enkele verbeteringen, welke naast een wijziging in de vorm, gezocht moet worden in een uitvoeriger toelichting van de verschillende balansposten.

Dit blijkt al uit de inleiding van het artikel, waarin hij zegt: Als titel is gekozen: „De toekomst van de balans” en niet „De balans in de toekomst”, ten einde daardoor in het midden te laten de vraag, of de balans op zichzelf een toekomst heeft.

Hij haalt daarna aan een passage uit een artikel, dat hij reeds voor 1929 schreef en waarin hij ongeveer stelde:

Het wordt op de duur meer en meer onuitvoerbaar, in een enkel beeld een afspiegeling te geven van de positie van ieder belangrijk lichaam, die tot in ieder detail nauwkeurig is en een begrijpelijk overzicht geeft voor de gemiddelde belegger.

Een serie beelden is nodig en in een dergelijke serie zal de balans de minst belangrijke zijn, behalve voor de „technical experts”, die er een controle in zullen vinden op andere delen van de serie. De betreffende waarde, welke aan een balans gehecht kan worden, moet volgens May meer algemeen bekend worden en reeds in dit door hem thans aangehaalde artikel pleit hij voor een jaarlijks rapport, dat een aantal afzonderlijke staten bevat, zoals:

1. a well arranged income and surplus account;
2. a classified statement of quick assets and liabilities;
3. summaries of capital obligations and capital assets;
4. a lucid statement of resources which have become available during the year and the disposition thereof.

Een dergelijk rapport wint slechts weinig aan waarde door de toevoeging van een balans, waarin alle activa en passiva samengebracht zijn, hoewel de gewoonte en een gevoel voor volledigheid de opname ervan zullen vragen.

George O. May haalt daarna een uitspraak aan van het „American Institute of Accountants Committee” in 1932, welke in het kort erop neerkomt, dat de Winst- en Verliesrekening veel belangrijker is dan de balans, indien men een industriële onderneming wil waarderen en dat daarom de aanwijzingen in de balanscijfers van jaar tot jaar gewoonlijk meer betekenis hebben, dan de balans zelf.

Bovendien is het gevaar, volgens May, dat buitenstaanders, indien dit geen financiële experts zijn, uit de gebruikelijke gepubliceerde balansen verkeerde conclusies trekken zeer groot, omdat een balans in de regel niet meer is dan een verzameling van niet homogene residu waarden.

Hij wijst erop, dat de ontwikkelingen sinds 1932 nieuwe betekenis hebben gegeven aan de voorstellen, welke toen gedaan werden door het

„Institute Committee”. Deze voorstellen behelzen, dat men duidelijk zou aangeven, hoe de verschillende activa en passiva in de balans gewaardeerd waren. Twee factoren, welke deze wenselijkheid thans meer dan ooit onderstrepen worden in het bijzonder door May genoemd:

- 1e. de toepassing van het systeem van „original cost accounting”, door public utilities in verband met behoeften aan regelmatige tarieven. (Original cost: de kosten welke indertijd door de koper besteed zijn voor verkrijging van het inmiddels overgedragen object).
- 2e. een ernstige verstoring van het prijsniveau, als gevolg van de tweede wereldoorlog, nauw verwant aan de toepassing van de z.g. Lifo (last in - first out) waardering van voorraden, teneinde het belastbare inkomen te verminderen.

Deze beide factoren werken er toe mee, de mate van afwijking van waardering van verschillende activa van de huidige waarde te doen vergroten.

Het vorige jaar publiceerde de Caterpillar Tractor Co. een staat van haar financiële positie, waarin wordt aangegeven, hoe iedere groep activa werd gewaardeerd. Deze staat is niet bedoeld als een balans, maar is meer gedacht als een opstelling, waaruit af te lezen is het kapitaal, dat ten slotte beschikbaar is. („Net assets”). (Zie het artikel van de Heer Spinosa Cattela).

May schrijft verder, dat het aanbeveling zou verdienen aan een dergelijke staat toe te voegen de aantekening, dat de activa niet zijn opgenomen tegen de huidige waarden en dat de waarde van de activa slechts gezamenlijk bepaald kan worden en uitsluitend afhangt van de toekomstige „earning capacity” van de onderneming. Hierdoor zou nog eens belicht worden, waarom het zwaartepunt in de verslaglegging moet vallen op de inkomsten en waarom de opstelling van de financiële positie een opstelling is van niet homogene residu waarden.

Tenslotte vraagt May zich af, welke wijzigingen mogelijk zijn, waardoor aan de balans weer een grotere betekenis zou kunnen worden toegekend.

Dit zou gezocht moeten worden in het omrekenen van de verschillende posten tot de waarden, welke deze op het moment van balans opmaking hebben.

Hoewel May hier niet verder op ingaat, wekt zijn betoog n.m.m. de indruk, dat deze omrekening als het ware „extra comptabel” zou moeten geschieden, waardoor naast de boekwaarden gezet worden de herleide waarden, zonder dat een „winst” of „verlies”, welke hieruit voortvloeit, ten gunste of ten laste gebracht wordt van het resultaat over het afgelopen boekjaar.

---

## KENNISGEVING VAN DE NEDERLANDSCHE BANK N.V.<sup>1)</sup>

### Herstel Vermogensovergang Rijksmarkengebied. Verplichting tot Aangifte.

De Nederlandsche Bank N.V. brengt hiermede het navolgende ter algemene kennis.

<sup>1)</sup> Op verzoek van de Nederlandsche Bank plaatsen wij deze kennisgeving, welke ook wij voor vele lezers van belang achten. Redactie.